

Portalada de Santa Maria de Ripoll

-----1. FITXA TECNICA-----

Nom: Portalada de Santa Maria de Ripoll.

Tipologia: Relleu.

Autors: Taller anònim del Rosselló.

Cronologia: 1150-1170.

Localització: Monestir de Santa Maria de Ripoll (Catalunya, Espanya).

Dimensions: 7,65 m (alt) x 11,6 m (ample) x 1m (gruix).

Materials: Pedra sorrenca.

-----2.CONTEXT HISTORIC-----

La portalada de Santa Maria de Ripoll, forma part del conjunt del **monestir benedictí de Santa Maria de Ripoll, fundada el 879**, per ordre del comte **Wifre el Pilós**. Aquest tenia la finalitat de repoblar la vall del que es procedent, Ripoll. Nou anys mes tard, al **888**, s'edifica la **primera església**, amb el fill del comte Wifre, **Radulf**, com a **primer abat**.

Al llarg del **segle X**, aquesta patirà **diferents remodelacions**, juntament amb el monestir. Aquestes remodelacions van fer que s'esdevingués un **important centre cultural, gracies**

al seu escriptori, que **protegia diferents textos** musulmans, mossàrabs i visigots, **amb molta informació antiga**.

Des del **segle IX fins al segle XII**, també s'esdevingué com a **panteó dels comtes del Casal de Barcelona**. Dintre d'aquest període, mes exactament al **segle XI**, amb la direcció de l'**Abat Oliba**, aconseguí un augment en el nombre d'edificacions. **Després de la mort d'Oliba, Bernat II, Comte de Besalú**, consagra la **unió entre el monestir i el de Sant Víctor de Marsella**, que es prolongà **fins al 1169**. Però cal destacar que molts estudis afirmen que la Portalada de Santa Maria de Ripoll, no va ser atribuïda a les èpoques de l'abat Oliba, com es pensava tradicionalment. Sinó que **s'atribueix al taller d'un mestre anònim de Rosselló**, que mes tard instal·len la portalada a Ripoll al **1151**.

En els segles posteriors, **pateix un creixement**, edificació del claustre, però **a causa de la desamortització del segle XIX**, es ruïna el conjunt quasi per complet. Al final d'aquest segle i gracies al arquitecte **Elias Rogent**, es restaura.

-----3.ANALISI FORMAL-----

Material: Pedra sorrenca.

Sistema constructiu: Influencia romana i oriental.

Elements de suport o alçat: Existència de columnes adossades i de que no, arquivoltes amb un arc central i un sòcol estret (tots aquests elements contenen decoració natural, geomètrica i animal).

Elements suportats o cobriment: **Entaulament** decorat amb un únic **fris** amb la representació escultòrica de crist (**perspectiva jeràrquica**) i una cornisa dentada, també hi han diverses escultures, amb diferents decoracions que cobreixen tota la portalada (**horror vacui**) i **representacions de la bíblia**.

Decoració: **Ornamentació varia**, amb un deteriorament en la majoria de figures, que dificulta l'admiració de la qualitat de l'obra. Existència de l'**Horror Vacui** i la **Perspectiva Jeràrquica**. Aquesta dona la imatge d'un gran arc de triomf. El relleu esta **dividit en sis parts sense comptar el sòcol**, aquestes parts son **diferents frisos representat diferents relats de la bíblia de Ripoll**. Cal dir que aquests sis frisos **es classifiquen en tres nivells**, cada una **delimitada per una cornisa decorada**.

L'horror vacui es quan la decoració omple tot l'espai.

La perspectiva jeràrquica, es quan es mostra a Crist com el centre de la obra, ja augmentant la mida del seu cos com demarcant-la en el centre de la obra.

-----4.ESTIL I CARACTERÍSTIQUES DE L'ESTIL-----

Estil: Aquesta obra esta influenciada per l'**estil romànic**, caracteritzada per la unificació de diferents escoles d'estils regionals (anglonormanda, llombarda, etc.). Aquest estil es caracteritza per la **derivació de l'arquitectura romana**, utilitzant l'**arc de mig punt i la volta de canó i d'arestes**. Dona prioritat al valor i a la qualitat, utilitzant **metalls i pedres precioses** (or, argent, gemmes, etc.). Es destaca la seva **funció al·legòrica i simbòlica de la imatge**, proclamant el **triomf de l'església cristiana**. Com

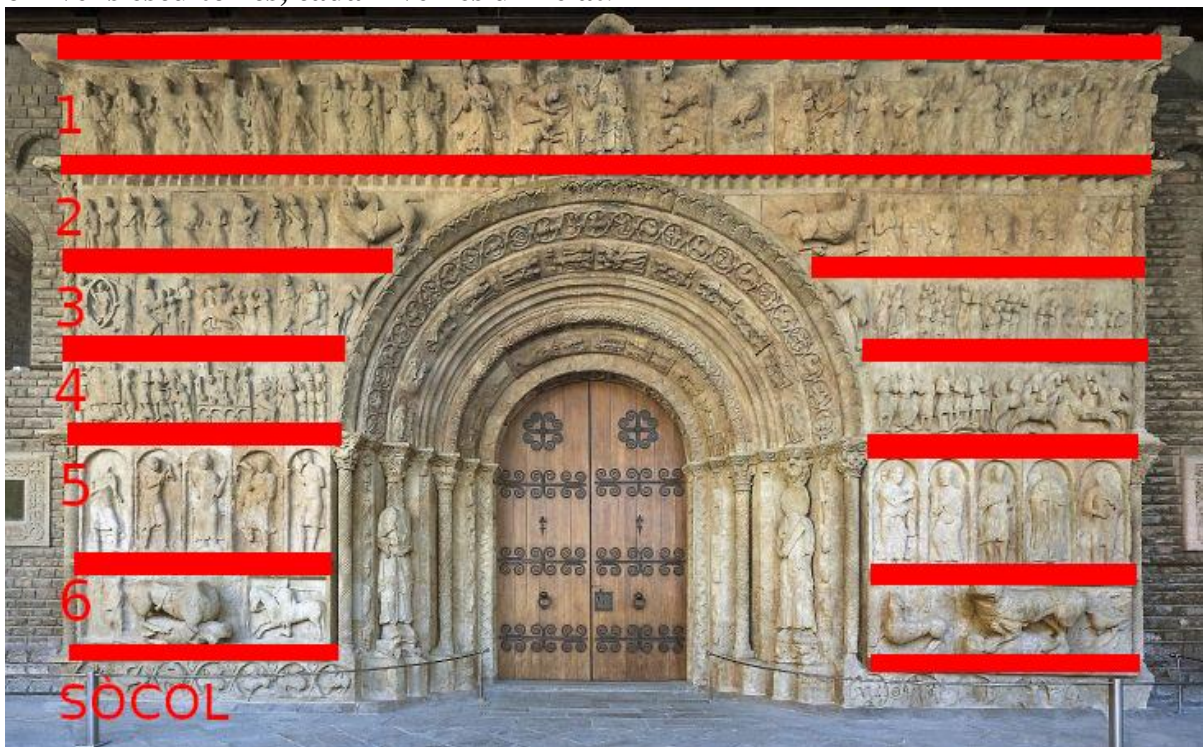
que esta **fonamentada en un estil religiós**, l'estil romànic te com a principals edificacions les **catedrals i les esglésies**, seient aquestes les més representatives de l'època. Cal destacar el seu **us de la planta de creu grega i llatina** i també la **creació de noves naus i espais dintre de les edificacions** (creuer, cimbori, presbiteri, etc.).

-----5. ENTORN I INTEGRACIÓ URBANÍSTICA-----

La portalada forma part del conjunt del monestir de Santa Maria de Ripoll, situada a la vall de Ripoll, en Catalunya, Espanya, seient situada a l'entrada de l'església d'aquest monestir. Avui esta coberta per una edificació moderna que afavoreix el seu conservament.

-----6. FUNCIÓ INTERPRETACIÓ I SIGNIFICAT-----

La Portalada compleix la seva **funció iconogràfica**, amb una **unitat temàtica centrada en la Gloria de Crist**, expressant en pedra els diferents **relats de la bíblia**, separant-la en **6 nivells escultòrics, cada nivell es un relat**.

Doncs el **sòcol**, conte **nombrosos animals fantàstics** i al mateix temps **representa els set pecats capitals**. Damunt d'aquest hi ha esculpits **animals fantàstics, pertanyents a les profecies apocalíptiques del Llibre de Daniel (6)**. En el fris superior a aquest i d'una **amplada major**, tenim al **rei David** acompanyat per **musics**. També apareix la **imatge de Crist** acompanyat per diferents **personatges històrics**, dels quals un es **l'abat Oliba**, i tots **separats per arcs de mig punt (5)**. Cap amunt ens trobem mes frisos representant parts dels relats del **Llibre dels Reis (4)** i del **Èxode (3)**, sobre aquestes ens trobem dos símbols del **evangelistes Sant Marc (lleó) i Sant Lluc (bou)** al centre, envoltats a banda i banda per les **figures de vint-i-dos apòstols i profetes (2)**. I finalment hi ha l'escena mes important de tota l'obra, el fris de d'alt de tot on es veuen representades les figures de **Déu en Majestat envoltat per quatre àngels i els símbols de Sant Mateu (home alat) i de Sant Joan (àguila)**, juntament amb els símbols inferiors formant el **tetramorf i els vint-i-quatre ancians de l'apocalipsi (1)**. Si ens fixem be, veurem dues columnes en forma de

dos homes, aquests son **Sant Pere i Sant Pau**, en la decoració també es veuen tallades **els signes del zodíac, els mesos de l'any i la vida dels diferents personatges religiosos** (Sant Pau, Sant Pere, etc.).

-----7.MODELS I INFLUÈNCIES-----

Els seus frisos van servir de model per a altres escultures de la època, o d'altres èpoques on era important el teocentrisme.

Antecedents: Sens dubte els seus antecedents son els **Arcs de Triomf romans** (Es creu que la seva influencia hi va ser del **arc de Tit**), les **figures escultòriques son influenciades per la bíblia de Ripoll**, explícitament.

Influències posteriors: altres edificacions de la mateixa època o d'altres èpoques on es considerava el teocentrisme .

Obres contemporànies: Abadía de Serrabona, La Iglesia de Santa Maria dell'Ammiraglio.